

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Reseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Превод от английски език!

Обществено доверие и имидж на правосъдието

Комуникация с другите власти

Доклад на ЕМСС 2019-2020 г.

Съфинансиран по програмата „Правосъдие“ на Европейския съюз

Настоящата публикация е изготвена с финансовата подкрепа на програма „Правосъдие“ на Европейския съюз. Съдържанието на тази публикация е отговорност единствено на ЕМСС и по никакъв начин не може да бъде прието за становище на Европейската комисия.

Съдържание

Резюме и препоръки	4
Глава 1 - Въведение	5
1.1. Адаптиране към Стратегическия план на ЕМСС.....	5
1.2. Цели и очаквани резултати от проекта.....	6
1.3. Граници на проекта.....	6
1.4. Методи.....	7
1.5. Резултати	7
Глава 2 - Общи насоки.....	7
Глава 3 - Свързани международни източници.....	9
Глава 4 - Препоръка за съдебните съвети.....	11
4.1. Непрекъснат диалог.....	11
4.2. Официална комуникация.....	12
4.3. Индивидуални действащи лица.....	12
Глава 5 - Национални практики.....	13

Резюме и препоръки

Известно е и е признато, че за съдебната власт установяването на най-добрите методи за комуникация с юристите и другите власти в държавата представлява важна тема от особен интерес. Съдебните системи в Европа са изправени пред сходни предизвикателства в тази област.

През 2019-2020 г. екипът на проекта на ЕМСС „Обществено доверие и имидж на правосъдието“ се фокусира върху темата за комуникацията с другите власти. Проектът се опита да идентифицира добри практики и да формулира насоки и препоръки за съдебните съвети. Тези практики, насоки и препоръки имат за цел насърчаването на стратегии, които допринасят за повишаване на доверието в съдебната система чрез подобряване на всички видове комуникация от и за съдебната власт. В срещи на екипа по проекта, участниците работиха върху това какво съдебните власти и, в частност съдебните съвети, трябва да направят, за да повишат общественото доверие чрез комуникация и по-добро разбиране. Стигна се до извода, че минимални изисквания, общи насоки и принципи могат да бъдат изведени, но все пак, националните съвети следва да разработят подходящи методи съобразени с техния правен, политически и културен контекст.

ЕМСС прие Манифест от Братислава на 7 юни 2019 г., в който Мрежата призовава за европейски диалог между властите като средство за постигане на ефективна защита срещу намеса от други власти, и също така призовава за официализиран статут на консултации в рамките на Европейския съюз за национални съдебни органи чрез ЕМСС и други съдебни мрежи на ниво ЕС.

Екипът на проекта стигна до следните изводи:

1. Комуникацията е добър начин за засилване на общественото доверие в правосъдието, –която гарантира на обществото, че държавните власти имат добро взаимно разбиране. Всички държавни власти трябва да се подкрепят взаимно при изпълнение на своите функции, и да се въздържат от намеса в компетенциите на другите. Независимостта е основен принцип на правосъдието, но не трябва да обезкуражава или да пречи на съдебната система да бъде открита за диалог.

2. Непрекъснатият диалог между властите може да се поддържа чрез структурирани и прозрачни комуникационни канали. Съдебните съвети следва да насърчават този диалог и да поемат инициативата за разработването на структурирани канали за комуникация. Ясната вътрешна комуникация в съдебната система е необходима предпоставка за ефективна външна комуникация.

3. Индивидуалните представители на съдебната система биха могли да комуникират със заинтересовани страни от други власти чрез различни неформални канали. Това не само повдига етични въпроси, но може също и да причини объркване. От друга страна, има и предимства: тези неформални канали могат да се подготвят и подкрепят структуриран диалог. Съдебните съвети трябва да създадат стратегия за комуникация с другите власти и да насърчат съдиите и прокурорите да общуват в съответствие с нея.

Въз основа на тези констатации този доклад прави поредица от препоръки, свързани с непрекъснатия диалог, официалната комуникация и комуникацията от страна на отделните участници.

Глава 1 - Въведение

Прозрачна и отговорна съдебна система с висок интегритет е една от предпоставките за правилното функциониране на правовата държава, заедно с правото на справедлив, навременен и ефективен процес от страна на независим и безпристрастен съд, създаден със закон. Доверието в съдебната система е важна част за гарантиране на тази независимост. В съдебната система трябва да има доверие от страна на гражданите, както и от страна на другите власти, практикуващите юристи и влиятелни участници. Комуникацията е важен аспект за насърчаване на доверието в съдебната система. Следователно основната цел на проекта е да се съсредоточи върху значението на комуникацията от и за съдебната система като основа за обществено доверие.

Диалогът с другите държавни власти по цяла поредица от въпроси може най-общо да бъде полезен. Фокусът на нашите препоръки е комуникацията с другите държавни власти като механизъм за подобряване на общественото доверие в съдебната система. Съдебните съвети влияят на значими държавни участници, които от своя страна влияят на общественото разбиране. Ако чрез този диалог съдебната власт може да установи доверие с други държавни власти, те ще предадат това доверие на гражданите.

1.1. Адаптиране към стратегическия план на ЕМСС

ЕМСС постави следните цели в своя *Стратегически план 2018-2021*¹.

1. В рамките на защитата на върховенството на закона да се осигури подкрепа за независимостта, отчетността и качеството на съдебните системи в Европа и да се насърчи разбирането и уважението към съдебната независимост.

2. Насърчаване на достъпа до правосъдие в цифровата епоха (измерва се като ефективност, разходи и навременност) в полза на всички граждани в ЕС.

3. Укрепване на взаимното доверие между съдебните системи в Европа.

В първия етап от проекта, Докладът на ЕМСС 2017-2018² съдържа препоръки относно създаването на комуникационна стратегия. Ефективната комуникация от съдебната система създава възможност да обясни своята роля и дейност, развивайки доверие и разбирането, че е безпристрастна и справедлива. Комуникационната стратегия за съдебната власт трябва да бъде не само информативна, но трябва да бъде и образователна и да отговаря на нуждите на обществеността. Други теми, разгледани в

---

¹ https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Paris/encj_4_year_plan_2018_2021_adopted_ga_2017.pdf

² https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/Доклади/ENCJ_Report_Public_Confidence_2017_2018_приет_GA_1_June_2018.pdf

доклада са препоръки относно проучванията на общественото доверие, използването на медиите и социалните медии от съдебната власт, обучение по комуникационни умения, подход на брандиране на съдебната система и комуникация с широката общественост.

В рамките на втория етап, Докладът на ЕМСС 2018-2019³ разглежда как социалните медии могат да се използват от отделните съдии и прокурори и как съдебните органи биха могли и трябва да се възползват от социалните медии за повишаване на доверието, за насърчаване и защита на върховенството на закона и независимостта на Съдебната власт. Социалните медии могат да помогнат за установяване или поддържане на връзки с другите власти, институции или лица. Институционалното използване на социалните медии от съдилищата и съдебните органи също беше обсъдено.

1.2. Цели и очаквани резултати от проекта

Основната цел на проекта „Общественото доверие и имидж на правосъдието“ е да се идентифицират добри практики и да се определят насоки и препоръки. Целта е насърчаването на стратегии, които допринасят за *повишаване на доверието в съдебната система чрез подобряване на всички видове комуникация* от и за съдебната система и, в допълнение, поддържането на добри отношения с гражданите, практикуващите юристи (или други, които си сътрудничат със съдебни институции) и другите власти.

Очакваният незабавен ефект от проекта е да подпомогне европейския диалог между властите, да се подобрят знанията относно това, какви действия да се предприемат за повишаване на общественото доверие, и за подобряване на имиджа на съдебните власти, като се използват инструментите, предложени в проекта.

Предвидените дългосрочни резултати са подобро доверие на обществеността в публичните институции като цяло и особено в съдебната власт и подобрен имидж на съдебната система.

1.3. Граници на проекта

Проектът не предоставя подробен анализ на съществуващите национални системи по темата, но ще вземе предвид националния опит на всеки от участниците. Националните системи на правораздаване се различават във всяка държава. Дори в онези държави членки, в които има съдебен съвет, тези съвети упражняват различни роли и компетенции.

Проектът не оценява националните съдебни системи дали те съответстват на насоките и препоръките. Доклад за оценка на изпълнението би могъл да се изготви само в бъдещето.

---

³<https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-/ENCJ%20Report%20Public%20Confidence%20and%20the%20Image%20of%20Justice%202018-2019%20adopted%20GA%207%20June%202019.pdf>

Още една тема беше планирана да бъде обсъдена от екипа на проекта: „използване на ясен език“. Тъй като това е обширна тема, проектът планираше да се съсредоточи върху комуникацията с обществеността по ясен и разбираем начин относно ролята на съдиите и съдебната система в контекста на върховенството на закона. Тази тема обаче не беше обсъдена, поради отмяната на последната среща на екипа.

1.4. Методи

Екипът на проекта планира три срещи, но успя да проведе само две от тях. На първата среща участниците в проекта обсъдиха темата „комуникация с други власти“, като цяло и разгледаха предишен проект, основан на колективното обсъждане през м. март 2019 г. Преди втората среща координаторите на проекта изготвиха предварителен текст на насока, която беше обсъдена на втората среща. В проекта също се включи представител на научните среди като външен експерт на втората среща. Участниците направиха бележки по окончателния текст чрез имейли и тъй като третата среща беше отменена, беше организирана кратка видеоконференция за членовете. Участниците предварително бяха помолени да споделят своя опит и национални практики по темата, което беше обсъдено в подгрупите.

1.5. Резултати

Основният резултат от проекта са *общите насоки за съдебните съвети*, препоръчани от проектната група, които да бъдат приети на следващото Общо събрание. Първо, обсъдихме и отговорихме на въпроса „Дали е необходимо да се комуникира с другите власти?“ Отговорът единодушно беше положителен. Второ, бе направено разграничение между официалната и неформалната комуникация. Официалната комуникация е структурирана, планирана и участниците имат официален мандат да представляват орган. Неформалната комуникация е неструктурирана, „ad hoc“, а участниците нямат официална роля или мандат.

Проектният екип също направи преглед на съществуващите *международни документи*, които бяха на разположение по тази тема. Опитавме се да ограничим нашето проучване, тъй като взаимоотношенията между държавните власти е много обширна тема, затова се съсредоточихме върху препоръките и насоките, които се занимават конкретно с комуникацията.

Проектният екип направи подробна *препоръка до съдебните съвети* за това как те могат да поемат водеща роля в развитието на комуникационните канали, свързаните рискове, възможностите във връзка с неформалната комуникация и как да се справят с влиятелните участници.

15 членове и наблюдатели споделиха своя *национален опит*. Те са обобщени в Глава 5 от окончателния доклад.

Глава 2 - Общи насоки

ЕМСС може да приема препоръки за своите членове, но някои въпроси са разгледани на по-широко ниво - по отношение на всички национални и европейски

заинтересовани страни в правосъдието. Комуникацията с другите власти е именно такъв въпрос, затова екипът на проекта препоръчва на ЕМСС да приеме общи насоки, насърчаващи непрекъснатия диалог и насърчаващи всички държавни власти и европейски институции да действат съответно.

Защо е необходимо да се комуникира с другите власти? Защото най-добрият начин за повишаването на общественото доверие в правосъдието е постоянната и прозрачна комуникация, която гарантира на обществото, че другите власти имат добро разбиране и зачитат съдебната система.

Всички власти имат общ интерес – всички те служат на обществото. Разделението на властите е необходимо за поддържането на върховенството на закона, и независимостта на съдебната система, която е основен стълб на демократичното общество. Това е изразено в редица международни документи и решения на Европейския съд по правата на човека и Съда на Европейския съюз. Тези принципи обслужват интересите на гражданите и обществото и следователно е отговорност както на съдебната власт, така и на другите държавни власти да гарантират, че те са защитени и подкрепяни. Независимостта на съдебната власт не трябва да обезкуражава или пречи на съдебната система да бъде отворена за непрекъснат диалог и основният принцип на разделението на властите не изисква властите да работят в пълна изолация. В демократичните държави трябва да има правилно разбиране за съответните роли и отговорности на всяка от властите и за необходимостта те да работят заедно. Тази „взаимозависимост“ се основава на взаимно доверие.

Има липса на познание между законодателната и съдебната власт: политиките може да не разбират какво правят съдиите и как съдебната система работи, и обратното. Информиранието на заинтересованите страни е важна стъпка за информиране на широката общественост и влияе върху общественото мнение. Съдебните съвети имат решаваща роля в насърчаването на комуникацията и те трябва да насърчат другите власти да насърчават комуникацията по подобен начин. Това е ефективен начин **да се информира обществеността за това, което прави съдебната власт.** От решаващо значение е хората да разбират важността на съдебната независимост и върховенството на закона. Чрез комуникация, съдебната система може да обясни какво прави, как го прави и защо го прави. В момента някои от националните подходи не изглеждат достатъчно ефективни, затова се препоръчва да се продължи разработването на нови комуникационни канали, които също да се популяризират на европейско ниво.

Поради тази причина препоръчваме и трите власти **да работят за намирането на начини за сътрудничество и да посочат най-добрите възможности и методи за комуникация** помежду си. Всички власти трябва да се стремят към прозрачност, освен ако това не е в противоречие с националната сигурност, в интерес на обективните стандарти за поверителност и винаги в съответствие с конституционните принципи. И трите власти трябва да се уважават взаимно и да действат съгласувано, за да поддържат върховенството на закона.

Глава 3 - Свързани международни източници

В Препоръка СМ/Rec(2010)12 на Комитета на министрите към държавите членки, се посочва следното:

[12] При зачитане на тяхната независимост, съдиите и *съдебната система следва да поддържат работни отношения с институциите и обществените органи, участващи в управлението и администрирането на съдилищата, както и с професионалистите, чиито задачи са свързани с работата на съдиите, с цел да се подпомогне ефективното и резултатно правораздаване.*

[18] В случай, че коментират съдийски решения, *изпълнителните и законодателните власти следва да избягват критики, които биха подкопали независимостта или общественото доверие в съдебната система. Те трябва също да избягват действия, които биха могли да поставят под въпрос готовността им да се подчиняват на решенията на съдиите, освен изразяване на намерение за обжалване.*

[19] Съдебните процеси и въпросите засягащи правораздавателната система са от обществен интерес. *Правото на информация по въпросите на правораздаването, все пак, трябва да бъде упражнявано при отчитане на ограниченията, които се налагат от независимостта на съдебната система. Насърчава се създаването на длъжност говорител на съдилищата или на пресслужба или отдел по връзки с обществеността под ръководството на съдилищата, на съвета по съдебната власт, или на други независими органи. Съдиите следва да се въздържат от връзки с медиите⁴.*

Бюрото на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) в Доклада от 2017 г. за независимостта на съдебната власт и безпристрастността в държавите членки на Съвета на Европа, наред с другото, посочва следното:

[42] Следователно съществува ясна линия между, от една страна, *свободата на изразяване и основателната критика*, която дори може да има положителен ефект, а от друга страна - неуважение и неоправдан натиск върху съдиите. В някои държави членки политиците направиха коментари, които показаха недостатъчно разбиране на ролята на независимите съдии и прокурори. ЕМСС направи заключение, че много съдии в държавите членки на Европейския съюз не смятат, че тяхната независимост се зачита. Небалансираните коментари са обезпокоителни, тъй като засягат общественото възприятие за съдиите и могат да повлияят на общественото доверие къмто на ожесточени атаки срещу съдии. Подобно поведение е атака срещу легитимността на друга държавна власт и по този начин влияе на разделението на властите, необходимо за демократичната държава. Изпълнителната и законодателната власт са задължени да предоставят всичко необходимо и адекватна защита, когато функциите на съдилищата са застрашени от нападения или заплахи⁵.

⁴ [Обществено доверие и имидж на правосъдието. Индивидуално и институционално използване на медиите от съдебната система](#)

⁵ [Бюро на Консултативния съвет на европейските съдии \(КСЕС\). Доклад относно съдебната независимост и безпристрастност](#)

Екипът по проекта откри интересна практика в Австралия и Нова Зеландия. През 2014 г. **Съветът на главните съдии на Австралия и Нова Зеландия** издаде Насоки за комуникации и взаимоотношения между съдебната власт и законодателната и изпълнителната власт. Документът дава следните препоръки:

[3] Такива взаимодействия изискват *комуникация, която е ефективна и основана на взаимно уважение*, за да се гарантира че съдилищата разполагат с достатъчен ресурс за ефективно изпълнение на функциите им, и че те ги изпълняват и гарантират, че тяхната институционална независимост и независимостта на решенията, и тяхната отличителна функция като трета власт са запазени.

[17] Уместно е да има разбирателство между ръководителите на съдилищата и съответния генерален прокурор, че ако генералният прокурор узнае, че представител на изпълнителната власт възнамерява да изрази критика срещу съд или определено решение или съдия, ръководителят на съда трябва, ако е възможно, да бъде уведомен предварително.

[19] По принцип не е желателно ръководителят на съда да се включва в публичен дебат с членовете на изпълнителната власт или с членове на парламента във връзка с критиката към съда или отделни съдии. Когато е необходим обществен отговор, препоръчителната линия на поведение е официално изявление на ръководителя на съда от името на съда.⁶

Тези три примера бяха обсъдени по време на проекта. Освен това бяха споменати и следните международни примери за проектната група:

- Планът за действие на Съвета на Европа за укрепване на съдебната независимост и непристрастност, СМ (2016) 36 окончателен, заявява в своя план за действие, че Съветът на Европа ще подкрепи всички усилия на своите държави членки, насочени към постигане на следните резултати:

- Опазване и укрепване на съдебната система в отношенията ѝ с изпълнителната и законодателната власт чрез предприемане на действия за iv) гарантиране, че представителите на изпълнителната и законодателната власт зачитат авторитета на съдебната власт и се въздържат от неуместна, необективна или единствено политически мотивирана публична критика на отделните съдии и техните решения, както и на съдебната система като цяло;
- Изграждане на обществено доверие в съдебната система и по-широко признаване на стойността на нейната независимост и непристрастност, например чрез осигуряване на прозрачност в работата на съдебната

---

⁶ <http://www.jca.asn.au/wp-content/uploads/2013/10/Guidelines-Judicial-Legislative-Executive-Government.pdf>

система и в отношенията ѝ с изпълнителната и законодателната власт и от съдебната система или съдилищата, които приемат проактивен подход спрямо медиите и разпространение на обща информация, която трябва да зачита правата на защита и достойнството на жертвите.

- Международната рамка за добро представяне на съдилищата споменава общественото доверие и доверие като една от седемте области на съдебните постижения.

Глава 4 – Препоръки за съдебните съвети

Предлага се следното:

ЕМСС препоръчва:

4.1. Непрекъснат диалог

[1] Трябва да има непрекъснат диалог между властите, който може да се постигне чрез развиване на канали за комуникация с представители на всички други власти. Не се препоръчва просто да се разчита на „джентълменско споразумение“, тъй като е ненадеждно.

[2] Всички страни в комуникацията следва да бъдат адекватно подготвени с навременна и обективна информация. Основната цел на комуникацията е да се постигне разбиране за другите власти и да се гарантира, че те разбират съдебната система, като средство за вдъхване на доверие на по-широка основа.

[3] Редовно трябва да се провеждат срещи, с ясна и съгласувана програма. Нито една от страните не трябва да надхвърля рамките на дневния ред, но представители на всяка една власт могат да допринесат с теми за дневния ред.

[4] Всички държавни власти трябва да се подкрепят взаимно при изпълнение на техните функции и всички трябва да се въздържат от намеса в компетенциите на останалите. Тъй като държавните власти следва да си сътрудничат на равни начала, комуникацията трябва да се основава на взаимно уважение и всяка страна да отправя само конструктивни критики.

[5] Страните трябва също да приемат и някои *ограничения*. Например, в тези разпоредби би било неуместно да се цели обяснение във връзка с конкретно дело или съдебно решение. Представителите на съдебната власт трябва да са предпазливи да не навлизат на политическата сцена по време на дебатите. Всеки трябва да се ограничи в рамките на своята роля.

ЕМСС препоръчва:

4.2. Официална комуникация

[6] Да се създадат и използват официални канали за комуникация. Трябва да има структура или протокол за постоянен и редовен диалог между страните в комуникацията за определяне на съгласувани процедури.

[7] Всички съвети да изградят предварителна стратегия за това, как да използват структурирани и неструктурирани канали за комуникация.

[8] Стратегията определя кой може да бъде идентифициран като *заинтересована страна*. Ако са включени страни, различни от съдебните съвети, техният мандат следва да бъде ясен. Те могат да бъдат избрани в зависимост от обстоятелствата и темите, които са предмет на обсъждане. Съветите трябва да поемат инициативата да ръководят сътрудничеството между участниците от съдебната власт.

[9] Ползите от съгласуването и дефинирането на единно послание. Добрата вътрешна комуникация е предпоставка за това. Стратегията също така, трябва ясно да определи темите, които не би било подходящо да бъдат включени в дневния ред. Трябва да се даде възможност на съдебната власт по проактивен начин да коментира въпроси, които могат да повлияят на обществените възприятия по отношение на текущите проблеми.

[10] *Публичната прозрачност* в комуникацията е желателна винаги, когато няма проблем с конфиденциалността. Важно е редовно да се дава обратна връзка за обсъжданията с другите власти, поне за провеждането на дадена среща и заключенията от нея. Би могло да има периодични доклади за социални проблеми и тематични въпроси, за да се покаже напредъка пред обществото.

ЕМСС препоръчва:

4.3. Индивидуални действащи лица

[11] Съдебните съвети трябва да обърнат внимание на комуникацията от страна на *индивидуалните представители на съдебната система*, тъй като съдиите и прокурорите разговарят със заинтересованите страни по различни, също и неформални канали. Това може да представлява риск, тъй като може да повлияе на отношенията между държавните власти, повдига етични въпроси и може да доведе до объркване. Има, обаче, и предимства: неформалните канали могат да подготвят и подкрепят бъдещ структуриран диалог.

[12] На *отделните съдии* следва да се предоставят насоки и етичните правила за комуникация с представители на другите власти. Съдиите трябва да са наясно, че носят отговорност за всичко, което казват, дори ако общуват по неформален начин. Представителите на съдебната власт винаги носят отговорност за насърчаване на

положителния имидж на правосъдието. Необходим е баланс между свободата на изразяване и етичните правила.

[13] Регулярните консултации с представители на съдебните асоциации играят ключова роля, тъй като те могат да дадат възможност за изразяване на мнението на отделните представители на съдебната власт. Ако съдебните съвети провеждат редовни консултации с представители на асоциациите на съдии и прокурори и могат да формулират единно послание с тези организации, това може да повиши ефективността на комуникацията.

[14] Осигуряването на *курс за обучение* на съдии и прокурори по комуникация с другите власти. В текущото съдебно обучение може да се използват казуси и сценарии за важността и възможните последици от общуването на съдиите с другите заинтересовани страни. Също така то може да включва и рисковете, свързани с неформалната комуникация, но и положителните ефекти, тъй като отделните съдии могат да увеличат доверието на обществото посредством комуникация. Целта е да се засили доверието, а не да се възпрепятстват дебатите.

Глава 5 – Национални практики

В **Белгия** съществуват официални консултации между Върховния съвет и министъра или парламента: Съветът може по своя инициатива да съветва министъра или Парламента по правни въпроси, свързани със съдебната система и нейното функциониране, а министърът или Парламентът могат, на свой ред, да поискат съвет от Съвета. Има и официални контакти между Съвета и служителите и администрацията на министъра, за да се управляват процедурите за назначаване на магистрати. Понякога министърът е поканен на Общото събрание на Съвета, на което и двете страни могат да обяснят своята политика. Бордът на Върховния съвет покани членовете на Комисията по правосъдие на Парламента, за да обяснят подробно ролята на Върховния съвет и текущите проекти. И накрая, в закона е предвидено, че Съветът винаги трябва да съобщава резултатите от специалните запитвания към министъра и Парламента. В допълнение към тези официални контакти има и неформални контакти, чиято цел е обмяна на мнения.

Съществува постоянна официална комуникация и сътрудничество между главните прокурори и министъра на правосъдието. Бордът на главните прокурори:

- съветва министъра на правосъдието относно приоритетите и насоките на наказателната политика;
- представя оценка на закона и отправя препоръки за подобряване.

Когато министърът на правосъдието отговаря пред Парламента относно висящи дела или функционирането на съдебната система, Главната прокуратура подготвя отговорите.

Много подготвителни дискусии и обмен на мнения се провеждат по неофициален

начин.

Съществуват и консултации между Борда на главните прокурори и съда и съдилищата по законодателни предложения и съвместни въпроси, за да се гарантира, че всичко протича гладко.

В България Съветът е публикувал комуникационна стратегия относно правилата за комуникация с обществеността. От 2013 г. се провеждат редовни заседания на „граждански съвет“ веднъж на няколко месеца, за да се обсъждат въпроси, важни за НПО. Съществува и съвет за партньорство за професионални съдии, прокурори и служители на разследващите органи, за да обсъждат важни теми. Съществува постоянна официална комуникация, тъй като министърът на правосъдието председателства заседанията на Съвета без право на глас. В някои случаи Министерството трябва да поиска становището на Съвета (може да бъде със задължителен характер или необвързващо). Всяко заседание на Съвета се излъчва онлайн, което не винаги е твърде ефективно. Ако е необходимо единство, членовете трябва да имат малко пространство за маневриране, а директното излъчване на живо ограничава тази възможност.

Във Финландия комуникацията и връзката с другите власти традиционно са били неформални. Заинтересованите страни са използвал главно имейли и телефонни обаждания за комуникация и не е имало официални правила относно представителството. В допълнение към това, съдилищата (районни съдилища, апелативни съдилища, административни съдилища, специални съдилища), чрез техните ръководители, са се договорили съвместно кой да бъде говорител при осъществяване на комуникация с другите власти или професионалисти по определени въпроси. Националната съдебна администрация (НСА) на Финландия беше създадена на 1 януари 2020 г. Една от задачите на НСА, изрично посочена в Закона за съдилищата е да подкрепя съдилищата в техните комуникационни дейности.

Във Франция съществува непрекъснат диалог с изпълнителната власт, основан на Конституцията. Съветът има редовни срещи със службите на Министерството на правосъдието, с цел да се насърчи конструктивния диалог и да се направи процеса на назначаване по-прозрачен за съдебната система като цяло. Първият председател и главният прокурор на Касационния съд, и двамата председатели на Съвета, се срещат редовно с министъра на правосъдието, за да обсъдят основните въпроси. Среща с целия Съвет може да се проведе, когато има нужда.

По същия начин президентите на Съвета провеждат среща с президента на републиката веднъж годишно по повод представянето на отчета за дейността. Според темите от дневния ред могат да се организират и други срещи. Обсъждането на годишния законопроект за бюджета е повод за среща между законодателната власт и Съвета. При организирането на своята работа - обсъждане на закони или комисии, Парламентът редовно призовава съдебната система да участва в подготвителната работа.

Съветът подпомага президента на Републиката в ролята му на гарант на

независимостта на съдебната система (член 64 от Конституцията). Пленумът отговаря на искания за становища, формулирани от президента на Републиката. Пленумът също така дава становища по въпроси, свързани с етиката на магистратите и по всички въпроси, свързани с функционирането на правосъдието, посочени от министъра на правосъдието (член 65, параграф 8 от Конституцията). Тази инстанция се сезира рядко и текстът не предвижда, че той може да издаде становище по собствена инициатива. Върховният съвет на съдебната власт счита, че е в неговата компетентност да насочва вниманието на другите власти или на общественото мнение в случай на въпрос от голям интерес за независимостта на съдебната система. Тези изявления се публикуват на уебсайта на Съвета и в социалните мрежи.

В Гърция комисия, състояща се от членове на Държавния съвет, изготвя годишен доклад за дейността на Съвета. Предложенията за съществени, организационни или процедурни промени в законодателството се включват в доклада въз основа на съдебната практика на съдилищата. Докладът се представя на Пленума за одобрение и след това се съобщава на министър-председателя и министъра на правосъдието. Законопроектите относно организацията на правосъдието обикновено се изпращат на Държавния съвет, който в пленарно заседание издава своето становище. Съдиите и прокурорите, които са командирани от съдилищата в Президентството на републиката и Министерството на правосъдието, работят в тясно сътрудничество с президента и министъра и предлагат съвети по съответните въпроси.

В Унгария министърът на правосъдието, главният прокурор, председателят на Националната съдебна служба, председателят на Адвокатската колегия и председателят на Камарата на публичните нотариуси са поканени на всяко заседание на Съвета с право на консултации, а също така е поканен и председателят на най-голямата асоциация на съдии (МАВІЕ). Унгарската асоциация на съдиите (МАВІЕ) има „стратегическо споразумение“ с Министерството на правосъдието, което включва и чести срещи, консултации относно законодателството. Това споразумение е публично известно, а председателят на асоциацията докладва на Съвета по въпросите, обсъждани на тези срещи. Неформалната комуникация е много деликатна в политически напрегната ситуация, когато има противоположни интереси, би могло да бъде полезно да се преодолее тази ситуация с помощта на медиатор. Влиятелните участници са много редки в унгарската съдебна система, съдиите традиционно са интровертни.

В Италия има различни висши съвети за съдебната власт. Два от тях са членове на ЕМСС: Върховен съвет на магистратурата (CSM) за обикновената съдебна система и Върховен съвет на административното правораздаване (CPGA) за административната съдебна система. В CSM има 8 несъдебни членове на Съвета, избрани от Парламента, измежду редовни преподаватели по право и адвокати, членове на адвокатската колегия от поне 15 години. Президентът на републиката председателства Върховния съвет. CSM се призовава за становища относно законопроектите на правителството, които засягат съдебната система и правораздаването; той може също така да прави предложения за изменение на съдебните райони и по всички въпроси, свързани с

организацията на дейностите, свързани с правосъдието. Съветът може също така да представя на Парламента чрез министъра на правосъдието годишен доклад за състоянието на правосъдието, да докладва проблеми и да отправя предложения. СРГА има 4 несъдебни членове, назначени от двете камари на Парламента. Те се избират измежду изтъкнати преподаватели по право и висши адвокати и обикновено не са пряко свързани с никоя политическа партия. Липсата на политически връзки е гаранция за независимост, но може да бъде недостатък по отношение на неформалната комуникация с правителството или с опозиционните партии. Въпреки че независимостта на несъдебните членове може потенциално да засили институционалната връзка с Парламента, няма структурирани канали (като периодични срещи), които да развиват обмена на информация и опит.

В Латвия комуникацията с другите власти се осъществява в самия Съвет, тъй като политици присъстват и на заседанията на Съвета с право на глас. Законодателната власт има задължение да иска становището на Съвета, а Парламентът кани Съвета на заседания и изпраща законопроекта преди второто четене. Има неформални мрежи (социални медии, група WhatsApp), а повечето юристи са следвали в един и същ университет, така че неформалната комуникация е много силна в Латвия. Има насоки за управление на този процес. Има и възможност за комуникация при кризи: Съветът сътрудничи в тази сфера на експертно ниво, но институциите вземат решенията.

В Литва неформалната комуникация е много важна в практиката. Съветът обикновено се свързва със съветника на президента, за да изясни нещо или да получи или да даде информация, преди да започне вземането на решение. Предишният президент на Литва покани Съвета, обсъди общите цели и стратегии и провеждаше редовни срещи по определени теми, в които участваха всички заинтересовани страни.

В Нидерландия се провеждат редовни срещи с Парламента, парламентарните комисии и министъра на правосъдието (три пъти годишно) и други правителствени органи. Тези заинтересовани страни също така работят заедно по различни проекти. Преди официалната среща обикновено има и подготвителни срещи. Парламентът може да покани Съвета, или дори съдии, като експерти. Няколко пъти в годината Съветът отговаря на въпроси до „Kamer“ и „Senaat“, а Съветът също кани народни представители да посещават съдилища. В началото това представляваше едно неформална тенденция: по определени теми (натовареност, независимост и т.н.) съдебната система търсеше контакт с представителите на Парламента, защото в противен случай не можеха да получат никакво внимание. Сега такива срещи на членовете на Съдебния съвет/ съдебната власт вече са координирани от екипи за комуникация. В отделни случаи говорителят може да обясни дадено дело, подкрепен от комуникационния екип. Съветът не е там, за да защитава съдиите, а да обяснява. По наказателни дела съдия - член на Съвета, разговаря неофициално с прокуратурата, за да обсъди стратегията във връзка с комуникацията по дадено дело. През 2018 г. беше организирана конференция съвместно от Върховния съд, Държавния съвет и Съветът на съдебната власт. Всички членове на Парламента, правителството, висши държавни

служители от всички ведомства, представители на съдебната система и няколко представители на академичните среди и журналисти бяха поканени. Участниците обсъдиха напрежението между държавните власти.

В Норвегия се провеждат официални срещи два пъти годишно с министъра на правосъдието и веднъж с Комисията по правни въпроси на Парламента. Когато се създава нова Комисия, след общи избори, членовете ѝ се канят на семинар, за да научат повече за съдебната власт, нейния статут и предизвикателства. Неформална комуникация съществува и с президента, с някои членове на Парламента и с министъра на правосъдието.

Лорд главния съдия (the Lord Chief Justice - LCJ) е в контакт с изпълнителната и законодателната власт в Северна Ирландия (NI) и Обединеното кралство (Обединеното кралство).

По отношение на Съдийския съвет на съдебната власт за **Северна Ирландия**:

Лорд главния съдия (ЛГС) осъществява срещи с Лорд канцлера по въпроси като мандати, условия и възнаграждения на съдиите. Той също така провежда срещи с Държавния секретар за Северна Ирландия и с Държавния секретар в сянка за Северна Ирландия, като най-новата тема са въпросите за наследството. Понякога ЛГС ще се съгласи да се срещне с избран представител, за да обсъди въпроси, представляващи интерес. Службата на Лорд главния съдия (СЛГС) в Северна Ирландия също осъществява редовни контакти с избрани представители, за да обсъжда въпроси, представляващи интерес. СЛГС има редовен контакт с избрани представители, обикновено под формата на кореспонденция, въпреки че не се правят коментари по отделни дела.

ЛГС присъства на Комисията по правосъдие от време на време, но няма изискване да прави това. Той говори с членовете на комисията за съдебните назначения, прехвърлянията и бюджета, но дава яснота, че не може да обсъжда конкретни дела. Когато няма заседания то е канил представители на политическите партии да се срещат с някои ръководители на отдели и председателстващи съдии. През 2018 г. и 2019 г. бяха проведени две такива срещи. Това предостави възможност на Лорд главния съдия да представи какви инициативи са предприети от съдебната система при липса на законодателство.

ЛГС и съдебната власт имат редовен ангажимент с министъра на правосъдието и Министерството на правосъдието. ЛГС е член на Борда за наказателно правосъдие, който се председателства от министъра. Има съдебни представители в Съвета на Службата за съдилищата и трибуналите на Северна Ирландия и нейните комисии по финанси и одит и риск. Те не са членове на Съвета, но присъстват, за да осигурят съдебната гледна точка. ЛГС също провежда редовни срещи с постоянния секретар и други висши служители в министерството.

При липса на асамблея, ЛГС създаде Съвет за гражданско правосъдие в сянка и Борд за семейно правосъдие в сянка като междинна стъпка до момента, в който те могат да бъдат законоустановени, и назначи съдия на Върховния съд за председател от

всеки от тях. Тези органи включват представители на съдебната власт от всички нива и тематични области, заедно с юридическата професия, правителствените ведомства и други ключови организации, участващи в гражданското и семейното правосъдие, за да определят приоритетите и да координират плановете за изпълнение на препоръките от докладите за гражданското и семейното правосъдие. Те се подкрепят от консултативни групи, които включват представители от частния и доброволческия сектор, заедно с преподаватели и групата Litigant in Person Group, създадена от Министерството на правосъдието.

В Румъния, ако репутацията на съдия или съдебната система е накърнена от невярна информация, Съветът трябва да защити съдебната система. Има определен орган, отговарящ за медиите, който може да прави изявления, да публикува прессъобщения и т.н.

Румънският Върховен съвет на магистратурата публикува 3 насоки в областта на комуникацията на съдебната система (можете да ги намерите в приложенията, преведени на английски език), а именно: Насоки за взаимоотношенията на съдебната система с медиите, Насока за взаимоотношенията на съдебната система с другите юридически професии, особено адвокати, и Насоки за дейността на съдиите и прокурорите в социалните медии / онлайн платформи. Освен това, на съдебната система с медиите и Насоки за комуникация между съдебната власт и другите власти вече е изготвен и предстои да бъде обсъден за одобрение с представителите на другите власти. Целта на тези насоки е да се увеличи общественото доверие.

В Шотландия съдебната власт не е част от законодателния процес. Веднъж Парламентът поиска съвет за последиците от дадено законодателство, но той беше отхвърлен от Съвета, тъй като съдиите не могат да тълкуват закона хипотетично. Необходимо е да има ясна структура и ясни линии на взаимовръзките. В заседанието на Съвета участват само съдии, но може да се провеждат заседания, на които са поканени и други. Имаше инцидент, съдиите бяха наречени „врагове на държавата“ и съдиите очакваха министърът на правосъдието да защити съдебната система, но за съжаление това не се случи.

В Словения Съдебният съвет (СС) по закон предоставя на Държавното събрание (ДС) становище за проектобюджета и становище относно законите, регулиращи статута, правата и задълженията на съдиите и съдебните служители; веднъж годишно докладва пред Държавното събрание (годишният доклад трябва да съдържа данните за дейностите на Съдебния съвет през предходната година и преглед на състоянието в съдебната система с прогноза за следващата година); определя становището си за ефективността и успеваемостта на всички съдилища; предоставя становища по годишния доклад на Върховния съд за ефективността и успеваемостта на всички съдилища; предоставя становища на Държавното събрание и Министерството на правосъдието (МП) относно законодателството, което регулира съдилищата и съдебната служба; предоставя становища на министъра на правосъдието преди да назначи председателите на съдилища, различни от председателя на Върховния съд;

Съдебният съвет може да покани министъра на правосъдието на своите сесии, когато: взема решения по съдебни или съдебни административни въпроси, становища по принцип, свързани със състоянието и условията в съдебната система, обсъжда проекта на бюджет; МП може да изиска от СС да формулира становища за информиране на обществеността, да предостави отговори на въпроси на Държавния съвет, Сметната палата, Конституционния съд, Омбудсмана или за прилагане на своите правомощия, определени от закона. СС също упражнява някои практики, които биха могли да доведат и до подобряване на доверието в съдебната система, но те не са записани пряко в законите, като: „полуформални“ или „неформални“ срещи на президента или / и на членовете на СС с министъра на правосъдието, председателя на Върховния съд (ВС) и председателите на други съдилища по различни актуални теми (съдебно законодателство, съдебни реформи, методи за поддържане на съдебната администрация и т.н.), където заинтересованите страни имат възможност да изразят критични или похвални изявления и позиции, да обсъждат въпроси, свързани с правосъдието и от общ интерес - за постигане на добрите взаимоотношения, за изчистване или разрешаване на спорни въпроси или противоречиви теми, обмен на различни мнения в писмена форма и т.н.

Няколко примера:

- През септември 2019 г. по инициатива на председателя на ВС се проведе кръгла маса в ДС, озаглавена „Основите на правовата държава“ - с участието на (освен споменатия президент), министъра на правосъдието, председателя на Конституционния съд, председателя на ДС, заместник председателя на СС, заместник председателя на ВС, държавният секретар на МП и някои други заинтересовани страни - също от юридическите факултети, по различни въпроси, свързани с отношенията между властите. Наред с другото заинтересованите страни посочиха следните теми: разделението на властите, изпълнението на решенията на Конституционния съд и правата на човека в системата за разделение на властите. Събитието беше излъчено по телевизията.

- През януари 2020 г. СС организира среща с МП, председателя на ВС и председателите на съдилищата от втора инстанция по две основни теми: работата на личните съвети за повишаване и оценка на съдиите и по въпроса за назначаването на съдии на длъжности и задължения, които не са съдийски, но също са много важни за подпомагане и подкрепа на по-доброто функциониране на съдебната система.

- Председателят на Комитета по правосъдие на ДС покани съдия на дискусия относно висящите наказателни дела. Съдията прие поканата и присъства на заседанието, но той не коментира процедурата по висящите дела, а просто обърна внимание на принципите на независимост и принципа на прозрачност на съдебните процедури. Комисията по съдебна етика и интегритет на СС прие становище и обяви, че участието на този съдия не противоречи на Кодекса за съдебна етика. Събитието беше излъчено и по телевизията.

В Испания има възможност съдиите да участват в стаж в правителството. Съветът има правомощието да предлага на другите власти дейности, необходими за

подобряване на правораздаването. Възможно е да се предлагат мерки и инициативи, които да допринасят за по-доброто функциониране на испанските съдебни органи или чрез представяне на годишния доклад пред Парламента на Испания (Cortes Generales), или обръщайки се директно към Министерството на правосъдието или към автономните области, които имат юрисдикция в сферата на правосъдието. Освен това, Съветът участва във форумите, в които се вземат най-важните решения, които засягат правораздаването.

В Обединеното кралство Съдебната служба и екипът за комуникация заедно с Университетския колеж (University College) участваха в онлайн курс „Модерната съдебна система“, за да отговорят на въпросите: кои са, какво правят и защо е важно да си сътрудничат. Съветът има канали за социални медии, независимо че социалните медии са само за хора, които имат достатъчно време за това. Съветът е член на мрежи, които подкрепят начина, по който съдебната власт върши своята работа.